

Exposició: **Pinazo. El retrat infantil**
26 abril – 23 setembre 2007

Organitza: Institut Valencia d'Art Modern IVAM

Comissari: Javier Pérez Rojas

L'exposició *Pinazo. El retrat infantil* prossegueix amb el cicle de cinc exposicions que ha comissariat Javier Pérez Rojas dedicades a mostrar en la seua totalitat l'obra del pintor valencià. Cada una de les exposicions mostra algun dels subjectes temàtics més freqüentats per l'artista. Així, després de les exposicions *Ignacio Pinazo. Inicis de la pintura moderna*, *Ignacio Pinazo: història, estudis i impressions*, *El paisatge marítim* i *Perifèries*, arriba ara esta mostra que reünix 160 obres, de les quals 107 són pintures, 47 dibuixos i sis escultures del fill de l'artista, Ignacio Pinazo Martínez, centrades en la imatge de la infància. La major part de les obres que integren esta mostra s'exhibixen per primera vegada.

L'exposició compta amb un catàleg que reünix textos de Javier Pérez Rojas, Aida Pons i Andrés Jiménez, José Ignacio Casar Pinazo, Begoña Enguix, Helena de las Heras i Consuelo Císcar.

Ignacio Pinazo, que havia tingut una infància difícil i precària a causa de la seua orfandat, i durant la qual es va vore obligat a exercir els més diversos oficis per a poder sobreviure des de molt jove, va descobrir amb fascinació l'univers infantil durant la seua segona estada a Itàlia a partir de l'experiència de la paternitat, amb el naixement, l'any 1879, del seu primogènit José, qui li va servir d'inspiració per a algunes de les seues millors obres.

L'estada a Itàlia també va aportar l'influx de la cultura clàssica a través de l'art antic i renaixentista. La confluència d'estos factors s'aprecia en la profusió d'estudis infantils amb al lusió a la mitologia grecolatina que va produir una sèrie d'obres d'una iconografia heterogènia i característica en què els xiquets apareixen amb la forma de déus, amoretts, nimfes i querubins. Pinazo acudix a la imatge de la infància per a suggerir i evocar l'antiguitat pagana en obres com *Fauno niño* (Faune xiquet) o *Juegos ícaros* (Jocs d'Ícar). Posteriorment, cap a finals de segle, les visions bucòliques a través de la infància, amb xiquetes i xiquets amb cintes en el cabell, pastorets, impregnen les seues obres de refinats matisos que l'aproximen al simbolisme.

Però també quan desenrotlla una pintura més pròxima al realisme, els xiquets es convertixen en protagonistes de retrats que deriven cap a escenes de gènere d'ambientació domèstica. El seu interès cap al retrat infantil es desenrotlla llavors en el seu medi més íntim i familiar. Les

imatges de José i Ignacio Pinazo es multipliquen tant en dibuixos com en apunts a l'oli. Les imatges amb un xiquet en el bressol, en el sòl, dormint, rient, plorant, menjant o malalt, es convertixen en un exercici estimulador, en una atractiva font d'inspiració. Amb les seues pintures i dibuixos Pinazo traça una biografia de la infància i adolescència dels seus fills en el que és una espècie de crònica o àlbum familiar en què ressalten obres com *Cazando mariposas* (Caçant papallones), *Pepito con sarampión* (Pepito amb pallola), *Pompas de jabón* (*Bambolles de sabó*) o *Ignacito llorando* (Ignacito plorant).

En estes composicions Pinazo, un dels grans retratistes europeus del seu temps, va estudiar minuciosament les més diverses expressions dels xiquets, captant totes les situacions i moments, des del plor a la riada, de les maldats al repòs i el son, les alteracions i rabietes, inclús la malaltia. És en estes pintures i dibuixos realitzats sense cap pressió, treballant lliure de tot compromís en unes creacions fetes per pur plaer i capritx, on podem trobar el Pinazo més íntim i autèntic.

Encara que, com es pot veure en l'exposició, el retrat infantil no se circumscriu al seu medi familiar, ja que Pinazo era un especialista en el retrat, va rebre al llarg de la seua vida diversos encàrrecs de retrats infantils. I també, cap al final de la seua vida, va tornar a la seua paleta la iconografia infantil amb la realització d'uns excel·lents retrats de les seues nétes María Luisa i María Teresa. Figures que apareixen retratades en les escultures i dibuixos realitzats per son pare, Ignacio Pinazo Martínez, i que també s'han inclòs en l'exposició.